

На сучасному етапі розвитку юридичної науки видається за доцільне використовувати не окремо взятий підхід до дослідження правової дійсності, а їх певну сукупність, що сприятиме вирішенню різнопланових дослідницьких проблем (аксіологічний, антропологічний, діяльнісний, системний, феноменологічний, функціональний та інші).

При цьому привертає увагу діяльнісний підхід, застосування якого поряд із системним, функціональним, іншими перевіреними практикою підходами, виявляється значною мірою актуальним, ефективним, особливо у поєднанні з іншими методологічними прийомами, таким, що дозволяє проникнути у глибину сутнісних властивостей правового явища [4, с. 35].

Поняття «діяльнісний підхід» у широкому розумінні означає, що в основу методології досліджень покладено категорію «діяльність» як специфічну форму суспільного буття людей, що полягає у цілеспрямованому перетворенні природної та соціальної дійсності. Такий специфічний характер діяльності дає змогу її суб'єкту вийти за межі будь-якої ситуації, вписуючи діяльність у широкий контекст суспільно-правового буття.

Таким чином, діяльнісний підхід необхідно включити до методології сучасного правознавства в якості «інструменту» дослідження державно-правової дійсності. Він є комплексною стратегією вивчення предмета сучасного правознавства, основним елементом якого є діяльнісний метод (який передбачає вивчення всіх державно-правових явищ через призму активної взаємодії суб'єкта з об'єктом), що застосовується у поєднанні з іншими загальнонауковими та спеціально-науковими методами. Особливою цінністю цього методологічного підходу є те, що він дозволяє зосереджуватися не тільки на праві, але й вивчати його оточення, за допомогою чого право занурюється в історію та соціум і являє собою невідокремлену частину суспільства. Його впровадження дозволить розширити рамки методологічного плюралізму, якого так потребує сучасна юридична наука.

Список використаної літератури

1. Демидов А. И. О методологической ситуации в правоведении. *Правоведение*. 2001. № 4. С. 14–22.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підруч. Харків, 2006. 656 с.
3. Бабкін В. Д., Шемшученко Ю. С. Юридична наука України на сучасному етапі. *Правова держава*. 2005. Вип. 16. С. 5–9.
4. Гусарев С. Д., Білозоров Є. В. Методологічні засади використання діяльнісного підходу у сучасному правознавстві. *Актуальні проблеми юридичної освіти та науки в Україні*: монографія. Київ, 2016. С. 31–41.

У. Bilozorov

ACTIVE APPROACH TO LEGAL SCIENCE

The thesis analyzes the possibilities of expanding the methodology of legal science by introducing an activity approach. The definition of an activity approach in legal research is given. The basic principles and peculiarities of knowledge of state-legal reality are revealed through the prism of this methodological approach.

Keywords: activity approach, activity, methodology of jurisprudence, scientific (research) approach, legal science.

УДК 378.091.2 – 051:34

Волік В. В.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ СУДДІВ

У тезах розглядаються питання якості освітньої підготовки в Україні, рівень професіоналізму, ступень неупередженості українського юриста, який виступає в ролі особи, яка здійснює судочинство, зокрема й осіб, на яких покладено вирішення конституційних питань та винесення, нарешті, відповідних рішень в національних судах. Акцентовано увагу, що судові рішення національних судів повинні утверджувати справедливість і права людини, укріплювати довіру суспільства до судової влади. Запропоновано будівництво державної вітчизняної системи підготовки кадрів з обов'язковим вивченням у навчальному процесі міжнародних стандартів суддівської професії та досконалим ознайомленням і дослідженням нормативних актів європейського права та залученням висококваліфікованих викладачів та вчителів (у тому числі з європейських країн).

Ключові слова: судові рішення, освітня підготовка, суддя, міжнародні стандарти, підготовка кадрів.

Відповідно до інформації, оприлюдненої Європейським судом з прав людини, станом на 31.12.2017 року на розгляді в ЄСПЧ перебувало приблизно 7 100 «українських скарг», що є четвертим показником серед країн-членів Ради Європи. В першій трійці – Туреччина (7 500), Росія (7 750) та Румунія (9 900).

Слід згадати, що роком раніше у Страсбурзі Президентом Європейського суду з прав людини Гвідо Раймонді було оголошено статистику діяльності ЄСПЛ, відповідно до якої, станом на

31.12.2016 року, загальна кількість поданих скарг (заяв) складала – 79 750, із яких проти України – 18 131 (22,8% від загальної кількості скарг).

На перший погляд, відбулася різка позитивна динаміка зменшення «українських скарг» у 2017 році. Але такі висновки будуть передчасними і, м'яко кажучи, необгрунтовано оптимістичними, і пояснюється це безпрецедентним рішенням «Бурмич та інші проти України», за яким ЄСПЛ прийняв революційне рішення і, не розглядаючи 12 143 справи, передав їх до Комітету Міністрів Ради Європи, аби цей орган влади разом з Урядом України знайшли шляхи вирішення системної проблеми України: невиконання рішень національних судів. Таким чином, якщо не брати до розгляду групи «Бурмич та інші», то кількість «українських справ» у ЄСПЛ в 2017 році лише зростає.

Звернувшись ще на кілька років тому назад, проглядається наступна ситуація: у 2006-2013 рр. питома вага «українських заявників» складала від 6,8% до 13%, в 2014 році – 19,5%, в 2015 році – 21,4%, в 2016 році досягла, як зазначалося вище, – 22,8%. При цьому, за даними Державної служби статистики України, чисельність населення в Україні зменшується, а саме: на 1 січня 2006 року – складала біля 51 млн.; на 1 січня 2014 року – приблизно 45 млн.; на 1 січня 2017 року (без урахування тимчасово окупованого Криму і м. Севастополя) – приблизно 42 млн. З огляду на наведені вище цифри, цікавими є показники звернень до ЄСПЛ від високорозвинених держав ЄС. Наприклад, від Франції (з населенням 66,8 млн. людей) у 2016 році такий показник складає – 0,14%.

Інші аналітичні дані говорять, що із 993 рішень, винесених Європейським судом з прав людини протягом 2016 року, щодо України було винесено 73. До того ж у 70 з них Європейський суд з прав людини констатував порушення Україною взятих на себе зобов'язань, передбачених статтями 2, 3, 5, 6, 8, 13, 15 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [1]. Отже, питання дотримання законності та верховенства права при винесенні українськими судами рішень є в певній мірі досить гострим, а постановлення несправедливих рішень потребує подальшого з'ясування та вивчення першопричин цієї проблеми.

Зазначені вище статистичні показники дають нагоду вкотре задуматися про якість освітньої підготовки в Україні, рівень професіоналізму, ступінь неупередженості українського юриста, який виступає в ролі особи, яка здійснює судочинство, зокрема й осіб, на яких покладено вирішення конституційних питань та винесення, нарешті, відповідних рішень в національних судах. При цьому не слід забувати, що судові рішення, з огляду на верховенство права, за своїм змістом повинні утверджувати справедливість і права людини, укріплювати довіру суспільства до судової влади. З метою зміцнення довіри суспільства до судової влади судді мають усвідомлювати значущість своєї місії в утвердженні верховенства права і забезпеченні захисту прав людини та основоположних свобод. Постійна увага з боку суспільства за діями представників судової влади, бажання громадян мати у державі справедливе правосуддя для отримання належного захисту своїх прав покладає на суддю обов'язок бути не лише представником влади, який неухильно дотримується Конституції та законів України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а й людиною з високими європейськими стандартами поведінки та суддівської професії.

Процеси інтеграції України в європейський простір вимагають бачити та робити юриста (зокрема суддю) професіоналом з великої букви. Бангалорські принципи поведінки суддів передбачають, що судді у своїй поведінці підзвітні відповідним органам, що створені для підтримки суддівських стандартів, які діють об'єктивно та незалежно і мають на меті збільшення, а не зменшення значущості існуючих правових норм та правил поведінки, якими зв'язані судді. Компетентність та старанність є необхідними умовами для виконання суддею своїх обов'язків. Суддя має бути в курсі відповідних змін до міжнародного законодавства, включаючи міжнародні конвенції та інші документи, що встановлюють норми, які діють у сфері прав людини.

Сучасна парадигма соціокультурного розвитку європейської культури орієнтує юриста на глобальне мислення, на цілісне середовище, яке вимагає від нього універсальності, знання законів предметного (як єдиного і специфічного буття) і культурного світу, принципів організації культурного буття [2; 66-67]. В «Основних принципах незалежності судових органів» (п. 10), схвалених резолюціями Генеральної Асамблеї ООН від 29.11.1985 р. і від 13.12.1985 р. № 40X148, ця думка закріплена як принцип належності: «Особи, які обрані на посаду судді, повинні мати високі моральні якості і здібності, а також відповідну підготовку і кваліфікацію в галузі права» [3; 28-31].

Взагалі у професіоналізмі юриста можна виділити три пласти [4; 56-58]. Перший пласт – це світоглядна основа професійної діяльності, де вирішуються питання про цілі, сенси і цінності власної професійної діяльності.

Другий пласт – конкретні прийоми і засоби виконання конкретної професійної дії: «професіоналізм – володіння методами своєї роботи» [5; 11].

Третій пласт – зміст і форми професійної свідомості, тобто питання про технології та загальні способи організації своєї професійної діяльності. Це так звана професійна правосвідомість. Правосвідомість – це особливий рівень правосвідомості суспільства, носієм якої є юристи, які професійно займаються професійною діяльністю [6; 10].

При цьому стандарти суддівської професії є зразком діяльності суддів, якому повинна відповідати їх поведінка. Сьогодні стандарти – це концентрований вираз суспільних уявлень про місце і роль суддівства в суспільному житті. Очікування, які адресовано суддівській діяльності, відображено в таких міжнародних актах, як Європейська хартія про статус суддів (Страсбург, 1998) [6], що містить загальні положення про правовий статус суддів. При цьому Загальна декларація прав людини в статті 8 вказує на те, що «кожна людина має право на ефективне поновлення у правах компетентними національними судами в разі порушення її основних прав, наданих їй Конституцією або законом».

Стандарти суддівської діяльності та поведінки поділяються за такими критеріями: відповідно до джерел їх закріплення та залежно від сфери регулювання. Щодо закріплення стандартів суддівської діяльності, то можна виділити: а) міжнародні документи (Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод; Основні принципи незалежності судових органів; Рекомендація № R (94) 12 Комітету міністрів між державами-членами щодо незалежності, дієвості та ролі суддів; Європейська хартія про статус суддів та ін.; б) в українському законодавстві – в Конституції України; в процесуальному законодавстві; Кодексі професійної етики судді; законах України «Про судоустрій України», «Про статус суддів» та ін.

За таких умов та високих європейських стандартів, посада судді в Україні передбачає отримання високого рівня юридичної освіти. Законодавець, висуваючи до посади судді вимогу вищої юридичної освіти, повинен виходити, перш за все, із складності і багатоманітності завдань, які стоять перед суддею, а також з високого ступеня відповідальності за прийняті ним рішення і високим соціальним статусом цієї професії в суспільстві.

З огляду на зазначене вище, не можна не погодитися, що Україні як державі-члену Ради Європи пропонується забезпечити належне вивчення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод [1], Загальної декларації прав людини [7], інших важливих міжнародних актів та, на наш погляд, саме важливе це досконале вивчення прецедентної практики Європейського суду з прав людини за програмами для одержання університетських дипломів з права, а також для підвищення кваліфікації суддів. Надзвичайно важливо, щоб таке вивчення було включено до програм юридичних факультетів не лише як окремий предмет, а й «горизонтально» в кожній правовій дисципліні (кримінальне право, цивільне право тощо) для того, щоб студенти незалежно від спеціалізації після закінчення університету знали, як застосовувати європейські документи та стали судовою практикою у своїй галузі.

Слід констатувати, що сьогодні в Україні немає достатньої освітньої та професійної підготовки на посаду судді, що в цілому не сприяє створенню висококваліфікованого суддівського корпусу та постановленню законних, з європейської точки зору, рішень суду.

Вважаємо, що доцільним буде вибудовувати державну вітчизняну систему підготовки кадрів, забезпечивши надання університетської освіти і професійної підготовки в цій галузі у рамках постійних структур (державних і приватних) висококваліфікованими викладачами та вчителями (у тому числі з європейських країн) із обов'язковим вивченням у навчальному процесі міжнародних стандартів суддівської професії та досконалим ознайомленням та дослідженням нормативних актів європейського права.

Судді повинні проходити комплексну, поглиблену й різносторонню навчальну підготовку із фокусуванням на європейські норми права, яка б дала їм змогу виконувати свої обов'язки належним чином. З огляду на міжнародні стандарти якості початкового навчання суддів та підвищення їхньої кваліфікації повинні бути підкріплені достатньою кількістю ресурсів для забезпечення відповідності навчальних програм вимогам щодо компетентності, відкритості та неупередженості, які є невід'ємними елементами посади судді європейського рівня. При цьому навчальні освітні програми повинні постійно коригуватися з урахуванням змін в європейському законодавстві, а програми підвищення кваліфікації суддів повинні піддаватися відповідному систематичному оцінюванню та внесенням змін і доповнень з боку органів, відповідальних за навчальну підготовку суддів.

Список використаної літератури

1. Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод: Прийнята Радою Європи 4 листопада 1950 р. *Права людини*: зб. док. / укл. В. С. Семенов та ін. Харків, 1997. 87 с.
2. Конев В. Мир культуры и мир бытия (о парадигмах философского сознания) *Высшее образование*. 2001. № 6. С. 66–76.
3. Основні принципи незалежності судових органів. *Права людини і професійні стандарти для юристів*. Амстердам ; Київ, 1996. С. 28–31.
4. Словодчиков В. И. Традиции и инновации в преподавании психологии и педагогики в высших учебных заведениях. *Место и роль психологии и педагогики в подготовке и совершенствовании профессионализма офицерских кадров*. М., 1997. С. 56–58.
5. Попова А. Д. На всякую новую работу мы смотрели ... как на новый источник удовольствия (о формировании профессионального правосознания в среде судебных деятелей 60-70-х гг. XIX в.). *Судья*. 2003. № 3. С. 10–19.
6. Соколов Н.Я. Профессиональное сознание юристов. М., 1988. 224 с.

7. Европейская хартия о законе «О статусе судей» от 10 июля 1998 года №994_236. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_236 (дата звернення: 25.03.2018).

8. Загальна декларація прав людини: Прийнято резолюцією 217А(III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. *Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи /* упоряд. Ю. К. Качуренко. Київ, 1992. 124 с.

V. Volik

SOME QUESTIONS OF IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION FUTURE JUDGES

The thesis discusses the quality of education in Ukraine, the level of professionalism, the degree of impartiality of the Ukrainian lawyer who acts in the role of the person performing the procedure, including the persons entrusted with the decision of the constitutional issues and the adoption, finally, of the relevant decisions in national courts. Attention is drawn to the fact that judgments of national courts should uphold justice and human rights, and strengthen public confidence in the judiciary. The construction of the state domestic training system with the obligatory study of the international standards of the judicial profession and the perfect acquaintance and study of normative acts of European law and the involvement of highly skilled teachers and teachers (including European countries) is proposed.

Keywords: court decisions, educational training, judge, international standards, training of personnel.

УДК 341.77(045)

Годованик Є. В.

УДОСКОНАЛЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ПРОЦЕСІВ ПРАВОВОЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

Тези присвячено шляхам удосконалення юридичної освіти в Україні у контексті сучасних процесів правової інтернаціоналізації. Автор наголошує, що представлені останнім часом на розгляд парламенту законопроекти про профільну юридичну освіту потребують доопрацювання з урахуванням доктринальних позицій провідних науковців, що має стати фундаментом підвищення якості та ефективності законотворення в освітній сфері.

Ключові слова: юридична освіта, інтернаціоналізація, законодавство про освіту, ефективність законотворення.

Останнім часом до профільного комітету Верховної Ради України було подано декілька спеціальних законопроектів щодо порядку та умов отримання юридичної освіти.

Особливу увагу привертають два законопроекти, колегіально подані наприкінці минулого року групами народних депутатів України, причому доцільно зупинитися на тих дискусійних аспектах, які наявні у вказаних документах.

Так, серед пропозицій та зауважень до проекту Закону «Про юридичну (правничу) освіту і загальний доступ до правничої професії» (реєстр. № 7147 від 28.09.2017 р.) [1] необхідно відзначити наступні.

По-перше, потребує додаткової аргументації запропонована прив'язка цілої низки норм законопроекту до поняття «офіційні мови Ради Європи», адже такий статус мають лише дві мови – англійська та французька. Водночас можна було б запропонувати, наприклад, у процесі підготовки юриста користуватися офіційними мовами ООН, перелік яких налічує шість мов. Крім того, в цілому викликає певні сумніви обов'язковий характер викладання предметів та знання на рівні усного та письмового застосування у професійній сфері іноземних мов, оскільки правнича професія передбачає чимало спеціальностей, і не в кожній знання іноземної мови є критично важливим. Можливо, було б доцільніше встановити подібні вимоги для напряму підготовки «Міжнародне право», а не «Право» взагалі, зважаючи на те, що знання іноземних мов є ключовим, насамперед, для юристів-міжнародників як публічно-правового, так і приватноправового профілю застосування професійних знань, умінь, навичок.

По-друге, практична реалізація п. 3 ст. 7 законопроекту («Щонайменше 20 відсотків від загального складу науково-педагогічних працівників правничої школи є представниками правничої професії із досвідом діяльності в правничій професії не менше 5 років, незалежно від наявності в таких осіб наукового ступеня, або представниками іноземних вищих навчальних закладів, що викладають в правничій школі однією з офіційних мов Ради Європи, незалежно від наявності в таких осіб наукового ступеня») потребує значного збільшення бюджетного фінансування освітньої сфери з метою створення належних умов для залучення як юристів-практиків із значним досвідом, так і іноземних викладачів для праці у ВНЗ України, адже наявні матеріальні умови оплати праці та соціальний пакет з великим ступенем вірогідності не здатні забезпечити у необхідній кількості інтерес вказаних фахівців до виконання науково-педагогічних обов'язків.

До проекту Закону «Про юридичну освіту та юридичну (правничу) професію» (реєстр. № 7147-1 від 17.10.2017 р.) [2] відзначимо такі зауваження та пропозиції:

1. У контексті змісту п. 2 ст. 9 законопроекту («До складу відповідних галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти мають обов'язково входити

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Інтернаціоналізація вищої освіти України
в умовах полікультурного світового простору:
стан, проблеми, перспективи**

**МАТЕРІАЛИ ПІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІИ
(Маріуполь, 18-19 квітня 2018 року)**

**МАРІУПОЛЬ
МДУ
2018**

УДК 378.014.53(477)

ББК 74.48.я43

I-73

Відповідальні редактори: д.ф-м.н., проф. **М. Стріха**; чл.-кор. НАПН України, д.пед.н., проф. **О. Топузов**; **І. Стокоз**; чл.-кор. НАПН України, д.політ.н., проф. **К. Балабанов**

Члени редколегії: проф. **Х. Бакірдіз**; акад. НАН України, чл.-кор. НАПН України, д.соціол.н., проф. **В. Бакіров**; д.філол.н., проф. **О. Бондарева**; д.е.н., проф. **О. Булатова**; проф. **К. Іллюмінаті Поркарі**; проф. **В. Карайоргіс**; д.політ.н., проф. **С. Корнеа**; **О. Кочурін**; д.філос.н., с.н.с. **С. Курбатов**; акад. НАПН України, д.е.н., проф. **А. Мазаракі**; **Н. Оксенчук**; д.політ.н., проф. **І. Оніщенко**; д.філол.н., проф. **О. Павленко**; чл.-кор. НАПН України, д.філос.н., проф. **П. Саух**; к.ю.н. **М. Семенишин**; к.політ.н., проф. **М. Трофименко**; д.соціол.н., проф. **С. Щудло**.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Маріупольського державного університету
(протокол № 9 від 28.03.2018)

УДК 378.014.53(477)

ББК 74.48.я43

I-73

Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи : матер. II міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 18-19 квітня 2018 р. – Маріуполь : МДУ, 2018. – 646 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи», які різнобічно висвітлюють питання інтернаціоналізації вищої освіти; розглядаються фактори, що впливають на створення нових можливостей і підвищення доступності вищої освіти та забезпечення її якості; окремо приділено увагу проблемам нормативно-правового забезпечення розвитку міжнародного співробітництва в сфері вищої освіти України, академічній мобільності, розвитку лідерського потенціалу університетів і конкурентоспроможності сучасних вишів в умовах глобалізації; розглядаються проблеми підготовки вчителя Нової української школи. Видання адресоване науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти.

Шабельник Т. В., Лисенко Ю. Г. МОДЕЛІ ДИСТАНЦІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	96
Шайхатдінов А. З. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РИНКОВИХ ВІДНОСИН: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ВИРІШЕННЯ.....	97
Шафалюк О. К., Дима О. О. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	100
Шталтовна Ю. А. РОЗУМІННЯ КОНЦЕПТУ «ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ» ДЛЯ НАПИСАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ.....	101
Щербакова К. Й., Щербакова Н. М. ШЛЯХИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	104

СЕКЦІЯ II

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ. РОЗВИТОК ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Асімопулос П. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ КАДЕТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ШКОЛИ ЕВЕЛПІДІВ: СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ.....	106
Баймуратов М. О., Волошин Ю. О. ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТИВНЕ ЯВИЩЕ СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ ДІЙНОСТІ.....	110
Білозьоров Є. В. ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД В ЮРИДИЧНІЙ НАУЦІ.....	111
Волік В. В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ СУДДІВ.....	113
Годованик Є. В. УДОСКОНАЛЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ПРОЦЕСІВ ПРАВОВОЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ.....	116
Мічурін Є. О. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ У НІМЕЧЧИНІ.....	117
Петрова І. О. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ.....	119
Пижик А. М., Слюсаренко Ю. А. ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ НАВЧАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	121
Савельєва І. В. ПОНЯТТЯ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	123
Свірський Б. М. ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СВІТЛІ ОСВІТЯНСЬКИХ ЗАКОНІВ УКРАЇНИ.....	125
Серих Т. М. НОРМАТИВНО-РЕГУЛЯТОРНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	127
Старицька О. О. СПЕЦИФІКА ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРАВОВІЙ СФЕРІ.....	131
Туленков М. В. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ У СОЦІОЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	132
Хараберюш І. Ф. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УДОСКОНАЛЕННІ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	135
Чентуков Ю. І., Марена Т. В. НАПРЯМИ ПОЗИТИВНОГО ВПЛИВУ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СФЕРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	137
Черних Є. М. РЕФОРМА ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В АСПЕКТІ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ.....	139
Шелухін М. Л. ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ПРОФІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВИЩУ ОСВІТУ.....	141

СЕКЦІЯ III

ПРОГРАМИ АКАДЕМІЧНИХ ОБМІНІВ ЯК ЧИННИК ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Балабаниць А. В. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ.....	143
--	-----